

**VETERİNER KLİNİK BİLİMLERDE SEÇİLMİŞ KONULAR
GÜNCEL YAKLAŞIMLAR**

Editör

Prof. Dr. Mushap KURU

VETERİNER KLİNİK BİLİMLERDE SEÇİLMİŞ KONULAR GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Editör

Prof. Dr. Mushap KURU

Yazarlar

Buket BOĞA KURU – Gülnihal BÜLÜÇ – Hüseyin ERDEM – Mehmet KÖSE
Mehmet Osman ATLI – Mehmet POLAT – Mushap KURU – Mustafa MAKAV
Serpil AYGÖRMEZ – Taner ARSLAN – Uğur ERSÖZ

E-ISBN: 978-625-382-229-3

DOI: 10.54637/vizetek.9786253822293

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Büşra KULAKSIZ

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Haziran, 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

ÖN SÖZ

Değerli Meslektaşlarımız ve Okurlarımız,

Veteriner klinik bilimleri; moleküler yaklaşımlar, modern üreme biyoteknolojileri, davranış bilimleri ve hücresel tedavi stratejilerinin entegrasyonu ile her geçen gün daha kapsayıcı ve dinamik bir gelişim göstermektedir. Bilimsel bilginin hızla dönüştüğü bu çağda, kanıta dayalı ve güncel kaynakların literatüre kazandırılması hem akademik araştırmalar hem de saha uygulamaları için kıymetlidir. “*Veteriner Klinik Bilimlerde Seçilmiş Konular: Güncel Yaklaşımlar*” adını taşıyan bu ortak eser, alanında uzman bilim insanlarının titiz çalışmalarını ve güncel yaklaşımlarını bir araya getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Eserimizin içeriği, reproduktif fizyolojinin hücresel ve biyokimyasal temellerinin irdelenmesiyle başlamaktadır. İlk bölümde, ovarian hasarın ve foliküler atrezinin altında yatan oksidatif stres, mitokondriyal disfonksiyon ve moleküler düzeydeki hücresel ölüm mekanizmaları güncel verilerle açıklanmıştır. Hayvansal üretimde doğal ve sürdürülebilir bir biyostimülasyon yöntemi olan koç etkisinin nöroendokrin temelleri, kisspeptin-GnRH-LH aksı üzerinden detaylandırılarak pratik yönetim stratejilerine dönüştürülmüştür. Yardımlı üreme tekniklerinden çoklu ovulasyon ve embriyo transferi (MOET) protokolleri ise iki ayrı bölümde; verici donörlerden embriyo eldesi ve alıcı taşıyıcılara transferi aşamalarıyla, cerrahi ve transservikal yaklaşımlar eşliğinde bütüncül olarak incelenmiştir.

Sürü verimliliğinin ve hayvan refahının en hassas halkalarından biri olan anne-yavru etkileşimi; nöroendokrin regülasyon, duyuşsal algılar ve Maternal Davranış Puanı (MDP) metodolojisiyle ele alınmıştır. İşletmelerin ekonomik sürdürülebilirliğini doğrudan belirleyen kuzu yaşama gücünün yönetimi ve neonatal kayıpların önlenmesi amacıyla; gebelik öncesinden başlayarak kolostrum yönetimine ve postmortem muayene prosedürlerine uzanan kritik kontrol noktaları sistematik bir rehber halinde sunulmuştur. Kitabımızın son bölümünde ise küçük hayvan pratiğinde kas-iskelet sistemi hastalıklarının biyolojik onarımında çığır açan trombositten zengin plazma (PRP) ve mezenkimal kök hücre gibi rejeneratif tıp ve ortobiyoloji uygulamalarının klinik esasları değerlendirilmiştir.

Bu eserin, veteriner hekimliği alanında çalışan klinisyenlere, kıymetli araştırmacılara ve lisansüstü öğrencilerimize yeni ufuklar açmasını temenni eder, bölümlerin hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza titiz katkılarından dolayı şükranlarımızı sunarız.

Prof. Dr. Mushap KURU

Editör

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm

Ovaryan Hasarın Biyokimyasal Temelleri:

Oksidatif Stres ve Mitokondriyal Disfonksiyon 1

Serpil AYGÖRMEZ

Mushap KURU

2. Bölüm

Koyunlarda Doğal Üreme Tetikleyicisi: Koç Etkisi 16

Mushap KURU

Buket BOĞA KURU

Mustafa MAKAV

3. Bölüm

Koyunlarda Embriyo Transferi: Verici Koyunlardan Embriyo Eldesi 32

Gülnihal BÜLÜÇ

Hüseyin ERDEM

4. Bölüm

Koyunlarda Embriyo Transferi: Taşıyıcı Koyunlara Embriyoların Transferi..... 60

Gülnihal BÜLÜÇ

Hüseyin ERDEM

5. Bölüm

Koyunlarda Maternal Davranış: Nöroendokrin Regülasyon,

Etolojik Paternler, Çevresel Faktörler ve

Sürü Verimliliğinde Davranışsal Skorlamanın Stratejik Rolü 79

Buket BOĞA KURU

Mushap KURU

6. Bölüm

Kuzu Yaşama Gücünün Yönetimi:

Neonatal Kayıpların Önlenmesinde Kritik Kontrol Noktaları 95

Mehmet POLAT

Mehmet KÖSE

Mehmet Osman ATLI

7. Bölüm

Küçük Hayvan Ortopedik Cerrahisinde Rejeneratif Tıp Uygulamaları 122

Taner ARSLAN

Uğur ERSÖZ